

Vor Beslutning er taget

Taler

Jonas Rein

Dato

19 april 1814

Sted

Eidsvoll

Omstendigheter

Riksforsamlingens debatt om utenrikskomiteen

- 1 Man har fundet det nødvendigt, for at kunne grunde Norges Konstitution, at undersøge Landets Finantser, dets indvortes Tilstand, dets Indtægter, Udgivter, dets Ressources med mere, som udfordres for at kunne bedømme, hvorvidt det kunde bestaa som selvstændigt Rige; - hvorledes det kan underholde sin egen
- 5 Konge, om ikke med Glands saa dog med Værdighed, tilligemed alt andet, som er nødvendigt til ethvert endog det allermindste Riges Bestyrelse.

- Uagtet en langvarig Krig, Standsning i Handel, Pengevæsenets fuldkomne Tilintetgjørelse, samt alt hvad der er skeet ligesom med Hensigt, at ville aldeles
- 10 ødelægge Landet endog naar end Tingen selv medførte det - uagtet Dette ikke lover det unge begyndte Rige de behageligste Udsigter fra dets første Organisation af: saa maa man dog tro, at baade Regenten og Folket stiltiende har forudsat, ikke blot som muligt, men og som uomtvisteligt, at disse Vanskeligheder kunde hæves, og at det syge, det i sit Inderste rystede
 - 15 Statslegeme igjen ved fornuftig Diæt og under en viis Læges Haand vil og kan komme til Kraft og Førlighed; thi ellers var alt, som hidtil er skeet, kommet for tidlig. For tidlig havde da vor Regent opfordret os til at besværges Norges Selvstændighed - For tidlig havde vi aflagt den Ed, at ville vove Liv og Blod, Velfærd og Rolighed for Noget, der blot var en Drøm, og som aldrig kunde
 - 20 komme til Virkelighed. For tidlig vare vi blevne sammenkaldte til en Rigsforsamling, og altfor tidlig havde vi begyndt med at grunde en Konstitution, som aldrig skulde blive til uden paa Papiret - kort alle vore Forhaabninger have da været Børneværk.
- 25 - At imidlertid, for at hæve Tvivl, en Oversigt over Landets Fordele og Mangler, Hjælpekilder med Mere lægges National-Forsamlingen for Øjne, vil vel Enhver blandt os anse for ønskeligt og nødvendigt, forat kjende de vigtigere

Forholdsregler i Henseende til Fremtiden; men naar man anseer det for ligesaa
30 nødvendigt, at vort Forhold til udvortes Magter bestemmes; naar man, som det
synes, vil med ministerielle Akter fordre det beviist, at fra Udlandet aldeles
ingen Hindring skulde møde vort Foretagende, da forekommer det mig at vidne
om en overdreven Ængstelighed, der maa synes dobbelt underlig, naar man seer
hen i de Mænds Klogskab, Raskhed og iøvrigt kraftfulde Fremfærd, fra hvis
35 Munde især denne Stemme høres - Skulle vi da førend vi tænke paa
Konstitutionen, først af fremmede Magter begjære Tilladelse hertil? Og af
hvem, uden just af dem, som formedelst vor nærværende Stilling, og deres
politiske Stilling og Forbindelse med Naboriget, ikke kunne give os den,
hvormeget de end hemmeligen ynde vor Sag, ja endog hemmeligen vilde bidrage
40 til at forfremme den?

Norges Folk handler som et kjækt og ædelt Folk - dette er idetmindste Folkenes
Stemme i Europa, fordi disse tør lade den høre - men kunne vi med Grund
vente at høre det som en højt og lydeligt forkyndt fra Kabinetterne? Vor
45 Beslutning er taget. Skulde en Proklamation, forfattet i truende Udtryk, skulde
et Avisræsonnement kunne kuldaste den? Ingen fiendtlig Flaade ompsænder
vore Kyster; der høres intet om nye Oplysninger; Kornladninger komme
ubehindret til vore Havne, ja endog norske Skibe, der næsten vare
kondemnerede, frigives og komme med Korn til vore Havne. Dette er
50 Kjendsgjerninger. Skulle vi overse dem, dølge dem for os selv, og derimod lade
os bortskræmme fra kraftfulde Handlinger ved Spøgelser, Trudslar om en
forenet svensk, brittisk, russisk, ja jeg tror tyrkisk, Armee, der vilde oversvømme
vort Land?

55 - Og dersom vort Land (jeg forudsætter hvad jeg ikke kan overtale mig til at tro)
dersom Norge nærede en Forræder i sit Skjød, hvis Ønske det var at spille os i
vore Naboers Hænder, hvad vilde da være ham lettere, end at foranstalte
tordnende Proklamationer, opdigtede Avis-Efterretninger, og udgive dem for
authentiske, forat gjøre Nationen modløs? En Mand, hvis Kundskab jeg ærer,
60 hvis fine og skarpe Blik jeg beundrer, paastod i vor sidste Forsamling, at det var
Regentens Pligt, at meddele oplysende Efterretninger om vort Forhold til andre
Magter; men flere end han selv har, kan han ikke give; og hvormeget han end
har viist, at han ikke lægger Skjul paa det vor nærværende Stilling
Vedkommende, eller hvad der kunde vedkomme Fædrenelandets Vel, og at det
65 er langt fra ham, at ville bedrage os med et falskt Haab; saa spørger jeg dog: Kan
Han, bør Han forelægge Rigsforsamlingen Alt, hvad han veed vor Stilling til

Udlandet vedkommende?

- 70 Hvad, om Regenten, under Betingelse af Taushed, havde erholdt beroligende
Efterretninger fra de Hoffer, til hvis Venskab eller Skaansomhed vi Trænge,
burde han da ubetinget og uden Forbeholdenhed forelægge Forsamlingen disse?
Da maatte jo disse formodes at komme videre ej alene her i Landet, men til
75 Naboriget, som ikke vilde mangle at rette Maskiner derimod til vor Skade. Var
dette klogeligt handlet? Var det ikke at kompromittere, den eller de Magter, som
vi skyldte Erkjendtlighed? Jeg tilstaar derfor, at jeg, som uindviet i Politiken, ikke
begriber med hvilken Ret man gjør denne Fordring paa Regenten, eller hvorfor
deslige Indberetninger nødvendig maa gaa foran for Konstitutionen.

80

Kilde

Fure, Eli (red.) Eidsvoll 1814. Oslo 1989, s. 79-81.

85

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/vor-beslutning-er-taget>

90

95

100

105